

МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ БІЗНЕС-ТУРНІР НА ОСНОВІ КОМП'ЮТЕРНОЇ СИМУЛЯЦІЇ ЯК НАВЧАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ

Виклики перед вищою освітою в умовах формування інформаційного суспільства обумовлюють потребу в навчальних технологіях, які здатні, з одного боку, задовольнити вимоги до формування професійної компетенції майбутніх економістів та менеджерів, а з іншого, викликають інтерес навчальної аудиторії, сприяють навичкам міжособової комунікації, роботи у команді, вміння будувати стратегію у висококонкурентному середовищі тощо. Бізнес-турніри можна використовувати і як окремий вид позанавчальної роботи, і як складову навчальних дисциплін, професійних та навчальних тренінгів.

Розглянемо використання бізнес-турнірів на основі комп'ютерної симуляції. Комп'ютерні симуляції стали невід'ємним елементом навчальних програм провідних вищих навчальних закладів та бізнес-шкіл. Бізнес-симуляції, як адаптовані, так і власної розробки, успішно застосовуються у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» («Титани міжнародного бізнесу» «Sigam-Market», ViAL+, «Битва Титанів», «Дельта», «Битва Олімпійців», «Fuzzy-інвест», «Інвестпроект», «Фіндіагностика» та інші). Оскільки використання комп'ютерних симуляцій та ділових ігор здійснюється ви-

кладачами різних кафедр університету, студент КНЕУ протягом навчання має можливість опанувати унікальний набір професійних компетенцій, що має компенсувати нестачу практичних професійних навичок отримання знань у навчальних аудиторіях.

Комп'ютерна симуляція ґрунтується на математичній моделі, яка дає змогу імітувати діяльність підрозділу чи окремого суб'єкта господарювання з урахуванням специфіки конкретного ринку, бізнес-середовища тощо. Відповідно, у молодого спеціаліста (студента) з'являється можливість опанувати професійні компетентності у терміни, визначені навчальним планом. Роль керівника відіграє учасник (студент, слухач), якому доводиться опрацьовувати інформаційні матеріали, аналізувати віртуальний ринок, приймати управлінські рішення, розробляти і впроваджувати стратегію та тактику поведінки віртуального підприємства. Оскільки програмне забезпечення зазвичай удосконалюється та оновлюється, викладачі, які виступають у ролі організаторів, бізнес-тренерів, консультантів, потребують установчих занять з розробниками та чіткого усвідомлення кінцевої мети та обсягу тих практичних знань та навичок, якими мають оволодіти учасники бізнес-симуляції.

З 2012/2013 навчального року за ініціати́ви завідувача кафедри міжнародного менеджменту, а нині Ректора КНЕУ Дмитра Григоровича Лук'яненка, факультет міжнародної економіки та менеджменту КНЕУ поєднує міжуніверситетський бізнес-турнір «Золотий актив України» на основі комп'ютерної симуляції «Титани міжнародного бізнесу» з виробничою практикою та міждисциплінарним тренінгом. Студенти не лише беруть участь у захоплюючому змаганні, але і мають можливість на основі даних віртуальних підприємств виконувати різноманітні завдання з бізнес-аналітики, стратегії та тактики функціонування компаній на міжнародних ринках.

Сценарієм даної симуляції передбачено управління бізнес-процесами на промислових підприємствах, що здійснюють збутову діяльність на внутрішньому ринку та експортують продукцію на чотири міжнародних ринки (Європи, Північної Америки, Південної Америки, Азії). Підручням методичного забезпечення стали авторські свідоцтва [1, 2], навчальний посібник [3], який є в друкованому вигляді та доступний в електронному, щорічно оновлювані презентації, методичні та інформаційні матеріали, які розміщені на окремо створеному сайті для бізнес-турнірів.

У комп'ютерній симуляції «Титани міжнародного бізнесу» (виробництво та експорт продукції хімічної промисловості) учасники відіграють роль керівників акціонерних товариств публічного типу. Головним завданням ігрових команд є забезпечення ефек-

тивного управління підприємством протягом 24 місяців в умовах жорсткої конкуренції на міжнародних ринках продукції, напівфабрикатів, сировини, обладнання. Гравці мають можливість вивчати економічні, політичні, соціальні та культурні фактори, враховувати сезонність, оцінювати їх вплив на постачання енергетичних ресурсів, виробництво продукції, збуту, валютно-фінансову, кредитну та експортну діяльність.

Максимальна реалістичність та захоплюючий ігровий сценарій — це головні фактори успіху бізнес-симуляції «Титани міжнародного бізнесу». В останній модифікації гри з'явилися нові цікаві елементи — це актуальні новини стосовно розвитку ситуації на міжнародних ринках, періоди економічного піднесення та кризи. Це суттєво збільшило інтерес студентів та додало азарту у конкурентній боротьбі. Гравці випробовують свої сили за різних економічних сценаріїв — песимістичного, оптимістичного, стабільного. Ігрові команди, що найкраще управлятимуть віртуальним підприємством за різних сценаріїв стануть лідерами, а інші — аутсайдерами. Вміння зайняти та утримувати провідні позиції за умов піднесення і кризових явищ в економіці дозволять гравцям набути компетенцій справжнього лідера.

Міжуніверситетський турнір «Золотий актив України» проводиться на базі ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за сприяння та підтримки декана факультету міжнародної економіки та менеджменту Юрія Мечіславовича Солодковського.

Інноваційні технології у вищій школі

Декан факультету міжнародної економіки і менеджменту Ю. М. Солодковський вручає грамоти та подарунки переможцям міжуніверситетських бізнес-турнірів «Золотий актив України», КНЕУ (зліва направо -2016, 2017, 2018 роки)

В турнірі беруть участь студенти провідних столичних вищих навчальних закладів України, зокрема студенти факультету міжнародної економіки і менеджменту КНЕУ, факультету економічних наук Національний університет «Киево-Могилянська Академія», факультету менеджменту і маркетингу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Щорічно формується від 200 до 250 студентських команд із загальною кількістю учасників понад 700 осіб. Загальна кількість учасників за період проведення турніру сягнула 3700 осіб.

Турнір проводиться в два етапи:

1) перший етап — Ліга університетів (в режимі онлайн в рамках конкретної навчальної дисципліни);

2) другий етап — фінал (проходить офлайн серед команд-переможців кожної університетської Ліги).

На першому етапі передбачено, окрім бізнес-симуляції, виконання низки аналітичних завдань, розроблених на основі матеріалів реальних підприємств викладачами та фахівцями з міжнародної економіки, виступи студентів з презентаціями отриманих результатів, зустрічі з представниками бізнесу, державної влади, висококваліфікованими фахівцями. У фінальну боротьбу за суперкубок виходять команди-переможці кожної

Фінал боротьби за суперкубок міжуніверситетського бізнес-турніру «Золотий актив України» (КНЕУ, 2016 р.)

Учасники фіналу боротьби за суперкубок міжуніверситетського бізнес-турніру
«Золотий актив України» (КНЕУ, 2018 р.)

університетської Ліги на основі інтегрованих показників ефективності. Можливість суперництва зі студентами різних вишів створює стимул до найкращого опанування компетентностями.

Після завершення турніру щороку проводиться анонімне анкетування студентів щодо їх загального враження, самооцінки отриманих компетенцій,

рівня зацікавленості, пропозицій, а також обговорення пропозицій викладачів-керівників, що сприяє удосконаленню програмного забезпечення та організації проведення даного виду навчальної технології. Опрацьовані анкети за весь період проведення турніру засвідчують високу оцінку такої навчальної технології.

Список використаних джерел:

1. Лозовик Ю.М. Бізнес-симуляція «Економічне управління підприємством: технології діагностування та вирішення внутрішньогосподарських проблем «Битва титанів». Авторське свідоцтво № 36 675 від 25.01.11 р.
2. Лозовик Ю.М. Інформаційне наповнення (контент) web-сайту «Битва Титанів». Авторське свідоцтво № 41 249 від 06.12.11 р.
3. Лозовик Ю.М., Гальперіна Л.П. Виробнича практика: Практикум. Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2014. 135 с.

Матеріал підготовлено
професором кафедри міжнародного менеджменту
А. П. Гальперіною,
доцентом кафедри стратегії бізнесу
Ю. М. Лозовиком